

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30 серпня 2024 року,
протокол № 2

Ректор, голова вченої ради
університету, доктор юридичних
наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК
30 серпня 2024 року
м.п.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр
за спеціальністю 081 Право галузі знань
08 Право**

м. Хмельницький
2024

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри
конституційного,
адміністративного та фінансового
права, кандидатка юридичних
наук, доцентка
27 серпня 2024 року

_____Ірина СТОРОЖУК

СХВАЛЕНО:

Рішення кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
28 серпня 2024 року, протокол № 1.
Завідувач кафедри,
доктор юридичних наук, професор
28 серпня 2024 року
Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
28 серпня 2024 року

_____Олександр БУХАНЕВИЧ

_____Віктор ЗАХАРЧУК

ПОГОДЖЕНО:

Рішення методичної ради університету
29 серпня 2024 року, протокол № 1.
Голова методичної ради
університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка
29 серпня 2024 року

_____Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 4
2. Заплановані результати навчання	– 5
3. Програма навчальної дисципліни	– 8
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 13
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 13
4.2. Аудиторні заняття	– 13
4.3. Самостійна робота студентів	– 13
5. Методи навчання та контролю	– 14
6. Схема нарахування балів	– 14
7. Рекомендована література	– 15
7.1. Основна література	– 15
7.2. Допоміжна література	– 16
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 18

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 08 Право
2. Код і назва спеціальності	– 081 Право
3. Назва спеціалізації	– спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Інформаційне право
5. Тип дисципліни	– вибіркова
6. Код дисципліни	– ВДПП 2.2.21
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– четвертий
10. Семестр	– сьомий
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3,0 / 90
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 36
% від загального обсягу	– 40%
лекційні заняття (годин)	– 18
% від обсягу аудиторних годин	– 50%
семінарські заняття (годин)	– 18
% від обсягу аудиторних годин	– 50%
самостійна робота (годин)	– 54
% від загального обсягу	– 60%
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 16
% від загального обсягу	– 17,8%
лекційні заняття (годин)	– 10
% від обсягу аудиторних годин	– 62,5%
семінарські заняття (годин)	– 6
% від обсягу аудиторних годин	– 37,5%
самостійна робота (годин)	– 74
% від загального обсягу	– 82,2%
12. Форма семестрового контролю	– Залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	ОДПП 1.2.7.Адміністративне право ОДПП 1.2.8.Цивільне право ОДПП 1.2.9.Кримінальне право
2) супутні дисципліни	ОДПП 1.2.11.Фінансове право ОДПП 1.2.15. Господарське право
3) наступні дисципліни	ОДПП 1.2.12.Адміністративне процесуальне право
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Інформаційне право» забезпечує досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою «Бакалавр права»:

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни

Загальні компетентності:

- ЗК1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК6.** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК8.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК9.** Здатність працювати в команді.
- ЗК10.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК11.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, територіальної громади; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК12.** Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
- ЗК13.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК14.** Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні, фахові компетентності:

- СК1.** Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури.
- СК7.** Здатність застосовувати норми та інститути конституційного права, адміністративного права і адміністративного процесуального права, цивільного права і цивільного процесуального права, кримінального і кримінального процесуального права, земельного права, фінансового права, муніципального права, господарського права, сімейного права, трудового права та права соціального забезпечення.
- СК8.** Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
- СК9.** Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.
- СК11.** Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК12.** Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
- СК13.** Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
- СК14.** Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
- СК16.** Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Результати навчання

- РН1.** Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
- РН3.** Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- РН5.** Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
- РН6.** Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
- РН8.** Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин
- РН9.** Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
- РН12.** Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

PH13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

PH14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

PH18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

PH20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

PH21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

PH22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

PH23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях, доводити аргументовану позицію з питань діяльності органів місцевого самоврядування.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:	
1. Знання <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату інформаційного права;
1.2)	розкривати зміст сучасних загроз інформаційній безпеці суспільства й правовий інструментарій їх блокування;
1.3)	описувати засади та принципи професійної та наукової етики;
1.4)	характеризувати сучасні правові механізми підтримання ідеологічної багатоманітності;
1.5)	описувати інститут державної політики у сфері інформаційної діяльності;
1.6)	визначати зміст нових концептуальних та методологічних засад генезису інформаційно-комунікаційних теорій сучасного суспільства;
1.7)	називати ключові проблеми інформаційного права, з якими зіштовхуються юристи у повсякденній практиці;
1.8)	відтворювати фактори, умови і правові механізми перетворення інформації на основу економічного і культурного розвитку суспільства.
2. Розуміння <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	пояснювати зміст основних термінів, що розкривають суть актуальних питань інформаційного права;
2.2)	обговорювати специфіку інформаційного суспільства;
2.3)	пояснювати принципи інформаційного права;
2.4)	ідентифікувати головні напрямки здійснення інформаційної політики держави.
3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	застосовувати правову методологію створення умов перетворення інформації на фактор розвитку «людського капіталу»;
3.2)	приспосовувати до вітчизняного контексту позитивний досвід зарубіжних країн з використання права як засобу перетворення процесу здобуття сучасних знань про світ і суспільство на соціальний ідеал і невід'ємну складову особистісної стратегії;
3.3)	проектувати, ініціювати, виконувати інноваційні комплексні наукові дослідження у галузі професійної освіти на основі цілісного системного наукового світогляду;

3.4)	застосовувати право як механізм гарантування інформаційної безпеки суспільства;
3.5)	демонструвати вміння здійснювати критичний аналіз, оцінку сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей у вирішенні дослідницьких і практичних завдань;
3.6)	застосовувати знання з інформаційної безпеки в широкому діапазоні практичної роботи та в повсякденному житті;
3.7)	приймати оптимальні рішення на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
4. Аналіз	
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	дискутувати щодо місця інформаційного права в системі юридичних наук;
4.2)	досліджувати процес формування інформаційного суспільства;
4.3)	критично оцінювати теорію інформаційної безпеки;
4.4)	класифікувати юридичні делікти в інформаційних відносинах та визначати їх ознаки та юридичний склад;
4.5)	вільно і компетентно спілкуватись в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю щодо сучасних концепцій дослідження проблем інформаційного права;
4.6)	виділяти ознаки інформаційного права як галузі права;
4.7)	класифікувати секретну інформацію та співставляти правовий режим її видів.
5. Синтез	
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	
5.1)	систематизувати напрямки інформаційної безпеки;
5.2)	упорядковувати чинники формування інформаційної культури;
5.3)	узагальнювати основні положення концепцій «інформаційного суспільства»;
5.4)	систематизувати основні підходи до формування інформаційної культури.
6. Оцінювання	
<i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	
6.1)	пояснювати доцільність застосування зарубіжного досвіду інституту електронної комерції;
6.2)	оцінювати вплив людського фактору на організацію інформаційної безпеки;
6.3)	проводити аналіз ефективності інформаційного законодавства.
7. Створення (творчість)	
<i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	визначати напрямки вдосконалення інформаційного законодавства відповідно до сучасних умов;
7.2)	формувати за допомогою права інформаційний простір, що найбільш повно сприяє розкриттю індивідуальних здібностей і формуванню самостійної, критично мислячої і здатної до творчого перетворення дійсності особистості;
7.3)	запровадити нову ідеологію функціонування інформаційного права;
7.4)	сформулювати власну позицію щодо генезису інформаційно-комунікаційних теорій сучасного суспільства;
7.5)	визначати напрямки удосконалення інституту відповідальності у сфері електронної комерції.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Становлення та розвиток інформаційного суспільства

Особливі риси та ознаки інформаційного суспільства та їх аналіз. Інформатизація як процес активного формування та широкомасштабного використання інформаційних ресурсів.

Основні напрямки розвитку інформатизації. Комп'ютеризація суспільства. Інформатизація суспільства.

Інформаційні ресурси як основа побудови інформаційного суспільства. Розвиток світових інформаційних ресурсів. Інформаційні комунікації. Інтернет – одна із провідних галузей світової економіки.

Проблеми інформатизації суспільства і їх значення. П'ять етапів інформатизації суспільства: 1) модернізація управлінських структур; 2) формування й розвиток індустрії інформатики; 3) комплексування інформаційних зв'язків; 4) перебудова соціальних структур; 5) формування людського потенціалу. Загроза використання досягнень в інформаційній сфері з метою, несумісною із завданнями підтримки світової стабільності й безпеки, дотриманням принципів суверенної рівності держав, мирного врегулювання конфліктів, незастосування сили, невтручання у внутрішні справи, поваги прав і свобод людини.

Аналіз концепцій «інформаційного суспільства». Інформаційне суспільство в США, Японії, Південно-Східній Азії та ЄС. США як перша країна, що почала інформатизацію. Перетворення інформаційного підходу в Японії, що включає в себе сукупність ідей і комплекс математичних засобів, в загальнонауковий засіб дослідження. Концепція економічного співробітництва держави й ринку, що лежить в основі інформаційного розвитку "азіатських тигрів" (Південна Корея, Тайвань, Сінгапур і Гонконг).

Українські особливості побудови інформаційного суспільства. Шляхи формування інформаційного суспільства. Стихійна самоорганізація процесу інформатизації. Централізоване управління процесом інформатизації. Інформатизація, що направляється. Закон України «Про основні засади інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки». Механізм правового, організаційного і господарського регулювання інформатизації в Україні.

Тема 2. Поняття інформаційного права України

Передумови формування та особливості становлення інформаційного права України: історичні, соціально-економічні та юридичні аспекти.

Основні проблеми створення теоретичних основ розвитку інформаційного права: визначення особливостей правового регулювання інформаційних відносин в Україні; визначення самостійності інформаційного права, як окремої галузі права; формування теоретико-методологічних основ інформаційного права, зокрема, визначення об'єкту і предмету регулювання, структури і джерел, принципів і методів, інститутів і систем, категоріально-понятійного апарату.

Основні напрями здійснення заходів спрямованих на забезпечення вдосконалення і підвищення ефективності правового регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері: розвиток теорії інформаційного права; вдосконалення інформаційного законодавства і практики його застосування; вдосконалення діяльності правотворчих органів і всієї правоохоронної системи в розрізі інформаційних відносин; вдосконалення освіти (підготовки юристів, що спеціалізуються у області інформаційного права, підготовка фахівців з інформаційних технологій і процесів тощо).

Спеціальний поняттєво-категоріальний апарат інформаційного права України. Категорії: «інформація», «документ», «публічна інформація», «бібліотека», «державні інформаційні ресурси», «державна таємниця», «дані», «електронний підпис». Класифікація нормативних дефініцій інформаційного права: 1) за кількістю слів у назві нормативної дефініції: моністичні; дуалістичні; складні. Функції нормативних дефініцій: 1) описова; 2) наукова; 3) технічна; 4) інтерпретаційна; 5) навчальна.

Тема 3. Правове регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі.

Інтернет та право. Віртуальне середовище обігу інформації та інформаційних правовідносин. Особливості реалізації інформаційних правовідносин в Інтернеті. Правове регулювання відносин при реалізації права на пошук, отримання та використання інформації в Інтернеті.

Особливості правового регулювання відносин при створенні та поширенні вихідних даних в Інтернеті. Особливості правового регулювання відносин в галузі створення та застосування інформаційних технологій та засобів їх забезпечення у віртуальному середовищі Інтернет.

Мережа Інтернет за своєю природою не може мати територіально визначених меж, а електронний обмін даними в ній не залежить від географічного місцезнаходження суб'єктів. Інтернет дозволяє взаємодіяти суб'єктам Інтернет-правовідносин, які не знають, і у багатьох випадках не можуть знати місцезнаходження іншого суб'єкта.

Визначення місцезнаходження важливе тільки з точки зору місцерозташування усередині кіберпростору, що складається з «IP адрес» технічних засобів, між якими здійснюється електронний обмін даними. Інтернет-система байдужа до фізичної локалізації технічних засобів, а також до того, чи є користувач мережі дієздатною особою або чи зареєстрований оператор мережевих послуг як платник податків, і до того ж немає ніякого зв'язку між адресою Інтернету і фізичною юрисдикцією користувача. Таким чином, специфічною рисою Інтернет-правовідносин є їх наднаціональність.

Правове забезпечення інформаційної безпеки у мережі Інтернет.

Тема 4. Інформаційна діяльність: поняття та види.

Державна інформаційна політика

Основними напрямками інформаційної діяльності є: політичний, економічний, соціальний, духовний, екологічний, науково-технічний, міжнародний тощо.

Держава зобов'язана постійно дбати про своєчасне створення, належне функціонування і розвиток інформаційних систем, мереж, банків і баз даних всіх напрямках інформаційної діяльності. Держава гарантує свободу інформаційної діяльності в цих напрямках всім громадянам та юридичним особам в межах їх прав і свобод, функцій і повноважень.

Основними видами інформаційної діяльності є одержання, використання, поширення та зберігання інформації. Одержання інформації – це набуття, придбання, накопичення відповідно до чинного законодавства України документованої або публічно оголошеної інформації громадянами, юридичними особами або державою.

Використання інформації – це задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави.

Поширення інформації – це розповсюдження, обнародування, реалізація у встановленому законом порядку документованої або публічно оголошеної інформації.

Зберігання інформації – це забезпечення належного стану інформації та її матеріальних носіїв.

Одним з видів інформаційної діяльності держави є запровадження електронного урядування. Електронний уряд не обмежується взаємовідносинами держави з громадянами (або бізнесом). Він також має і внутрішній прояв, а саме діяльність державних органів влади і управління повинна базуватись на використанні електронних технологій в рамках процесу надання державних послуг.

Виділяють чотири сфери прояву електронного урядування:

1. Електронні послуги (e-services). Під даним терміном мається на увазі надання в електронній формі урядової інформації, програм, стратегій і послуг. Вони повинні бути доступні 24 години на добу і сім днів на тиждень. Сюди також додається надання послуг в електронній формі, електронна адміністрація та такі нововведення, як універсальне бюро послуг і доступ різноманітним службам «через єдине вікно».

2. Електронне управління (e-management). Воно стосується внутрішніх інформаційних систем, що підтримують управлінсько-адміністративні функції державних установ, в тому числі керування даними та інформацією, ведення електронних записів та потоки інформації між департаментами. Електронне управління ускладнене тоді, коли уряд упорядковано за принципом

розподілу роботи за різними галузевим сферам відповідальності.

3. Електронна демократія (e-democracy). Електронна демократія – це використання інформаційно-комунікаційних технологій в якості інструменту, що допомагає встановлювати порядок денний та пріоритети державної політики, виробляти політичні заходи та брати участь у їх впровадженні в консультативній формі (наприклад, шляхом електронних консультацій або електронного голосування). Це стосується заходів, що підвищують ступінь участі громадян, у тому числі віртуальних міських зборів, відкритих нарад, збору відгуків, опитувань громадської думки й форумів громад. Зазвичай, після успішного впровадження електронного урядування на місцевому рівні громадяни можуть формувати в Інтернеті альянси на підставі того чи іншого ставлення до певної проблеми.

4. Електронна комерція (e-commerce). Це та частина взаємодії уряду з зовнішнім світом, яка безпосередньо стосується бізнесу. Електронна комерція припускає обмін грошей на урядові товари або послуги через інтернет. Наприклад, громадяни можуть сплачувати податки або рахунки за житлово-комунальні послуги, продовжувати реєстрацію транспортних засобів або платити за програми відпочинку, а уряд може закупити канцелярське приладдя (через електронні державні закупівлі)

Інформаційна політика держави повинна сприяти розвитку вітчизняного ринку інформаційних і телекомунікаційних систем та технологій, орієнтованих на роботу у внутрішніх комп'ютерних мережах.

Важливе місце в державній інформаційній політиці має відводитись нормативному регулюванню функціонування в Україні міжнародних інформаційних систем, а також електронних і друкованих засобів масової інформації. Необхідно забезпечувати вільний обіг інформації та конституційне право громадян на її пошук, отримання, виробництво і розповсюдження. На особливу увагу заслуговує розвиток співпраці держави з мас-медіа, оскільки ЗМІ найчастіше є первинними джерелами інформації і виконують роль важливої соціальної інституції в реалізації державної інформаційної політики. Існує нагальна потреба в розробці правових, економічних і організаційних механізмів для забезпечення в діяльності ЗМІ балансу інтересів особистості та держави, недопущення їх монополізації, сприяння ефективному виконанню функції об'єктивного і неупередженого інформування суспільства про події внутрішнього та міжнародного життя. Також потребують регулювання проблеми, пов'язані з доступом до інформації журналістів, правовою охороною особистої таємниці в ЗМІ, захистом громадян і суспільства від недостовірної і недобросовісної інформації.

Варто зазначити, що все більшої актуальності набуває проблема визначення в державній інформаційній політиці засад протидії зовнішньому впливу на внутрішньополітичну ситуацію в Україні.

Тема 5. Інформаційна культура як об'єкт інформаційного права

Інформаційна культура є значною теоретичною основою перебудови свідомості особи, суспільства, світового співтовариства в умовах формування сучасного етапу інформаційного суспільства – кіберцивілізації. Проте проблеми інформаційної культури на сьогодні ще недостатньо однозначно і повно вивчені системно, а отже, потребують комплексного, інтегрованого наукового осмислення. З метою відмежування від різних підходів щодо сутності інформаційної культури на теоретичному рівні вводиться поняття «е-культури» як сучасний рівень розвитку кіберсуспільства – суспільства, в якому домінують комп'ютерні технології в мережі глобальної електронної телекомунікації.

Цілі правового виховання можуть бути загальними і конкретними. Загальними цілями є формування правосвідомості і правової культури, зокрема у сфері суспільних інформаційних правовідносин особистості громадянського суспільства, їх можна конкретизувати залежно від завдань і особливостей правовиховного процесу. Наприклад, перед дитячим садком, школою і сім'єю стоїть завдання сформувати ментальність (звички) щодо дотримання правил дорожнього руху, щодо дотримання порядку в дитячому садку, школі й на вулиці, щодо дотримання норм суспільної моралі та правовідносин при користуванні комп'ютером, у тому числі в Інтернеті, тощо.

Правове виховання може бути ефективним лише тоді, коли воно ґрунтується на певних

принципах: має певну систему, здійснюється безперервно, цілеспрямовано, послідовно, забезпечене певними засобами, а також підготовленими кадрами. Правове виховання здійснюється в певних формах, їх налічується більше 20, але серед них виділяють найбільш основні (чи відомі): а) правова освіта (навчання); б) правова пропаганда; в) правова просвіта; г) правова агітація; д) форми правомірної соціально-активної діяльності.

Тема 6. Правове регулювання електронної комерції

Основним нормативно-правовим актом України в цій сфері є Закон України «Про електронну комерцію» (Закон № 675- VIII), в якому міститься визначення поняття «електронна комерція» під якою розуміють відносини, дія яких спрямовується на отримання прибутку у зв'язку зі здійсненням правочинів, які спрямовані на набуття, зміну або припинення прав та обов'язків, які виникають під час використання інформаційно-телекомунікаційних систем і внаслідок використання таких систем виникають права та обов'язки майнового характеру. Також цим законом регламентуються особливості здійснення електронної комерції в Україні.

Основні поняття електронного бізнесу та електронної комерції. Передумови виникнення та переваги е-бізнесу і е-комерції. Історія розвитку е-бізнесу в Україні та світі. Причини переходу в кіберпростір. Місце е-комерції в інформаційному секторі економіки. Роль е-комерції у сучасному бізнесі. Правові внутрішньодержавні та міжнародні акти, норми, стандарти, інститути й процедури е-бізнесу і е-комерції.

Інтернет-комерція та її відмінність від е-комерції. Принципи функціонування е-бізнесу. Види електронної економічної діяльності. Технології е-бізнесу. Етапи створення е-бізнесу. Складові е-комерції. Суб'єкти е-комерції. Моделі е-комерції. Сфери розповсюдження та рівні реалізації систем е-комерції.

Сутність платіжної системи. Внутрішньодержавна та міжнародна платіжні системи. Характеристика електронної платіжної системи. Типи та види електронних платіжних систем. Сучасні платіжні інструменти. Історія виникнення пластикових карток. Класифікація пластикових карток. Поняття систем взаєморозрахунків пластиковими картками. Механізм взаєморозрахунків за пластиковими картками в Інтернеті. Учасники платежів і розрахунків у мережі Інтернет. Переваги та недоліки використання пластикових карток в Інтернет-комерції.

Характеристика систем захисту інформації в Інтернеті. Безпека в Інтернеті та причини кібератаки. Рекомендації по безпеці. Методи захисту інформації. Категорії захисту в е-комерції: конфіденційність, цілісність, доступність. Характеристика засобів захисту інформації.

Технологія захисту інформації при роботі в Інтернет. Види загроз безпеки інформаційної системи. Вимоги до забезпечення режиму інформаційної безпеки. Різновиди шахрайства в е-комерції.

Тема 7. Інформаційна безпека як об'єкт інформаційного права

Масове впровадження нових технічних засобів. Геополітичні парадигми у розумінні глобальних соціотехнічних систем.

Культура інформаційної безпеки, культура організації інформаційної безпеки.

Сутність теорії інформаційної безпеки. Суб'єкти інформаційної безпеки. Класифікація суспільних відносин щодо безпеки інформації.

Поняття та види інформаційної зброї. Інформаційна зброя як комплекс програмних і технічних засобів, призначених для контролю інформаційних ресурсів об'єкта впливу і втручання в роботу його інформаційних систем.

Напрямки інформаційної безпеки. Людський фактор в організації інформаційної безпеки.

Теорія організації захисту інформації. Вирахування якісних індивідуально- і соціально-психологічних, моральних, етичних та інших особистих характеристик людей, задіяних у системі захисту інформації при формуванні конкретної системи технічного захисту.

Тема 8. Юридична відповідальність за інформаційні правопорушення

На підставі традиційного розподілу юридичної відповідальності, обумовленого об'єктивними закономірностями розвитку системи права й механізму держави, а також логікою правового регулювання інформаційних відносин, *інформаційноправову відповідальність*

(юридичну відповідальності за інформаційні правопорушення) уявляється можливим класифікувати на: кримінально-правову, адміністративно-правову, дисциплінарну, цивільно-правову та міжнародно-правову, що підтверджується результатами здійсненої природної класифікації в рамках такого методу наукового пізнання як типологія. Виділення за допомогою методу типології зазначених видів юридичної відповідальності свідчить про те, що запропоновану нормативну конструкцію реалізації юридичної відповідальності за інформаційні делікти можна і належить розглядати як складову регулятивного механізму правового забезпечення інформаційної сфери. Властивості кожного із запропонованих видів узяті у сукупності як інтегральна характеристика правового забезпечення процесу інформатизації суспільства в цілому, обумовлюють її головну функцію – функцію фундаментального засобу забезпечення правопорядку в інформаційній сфері, відповідної діяльності та виникаючих правовідносин, які піддаються правовому регулюванню – інформаційного правопорядку.

Тема 9. Правове регулювання інформаційних відносин в сфері міжнародного права

Вплив міжнародного права на формування інформаційного права України. Нова інституція — міжнародне інформаційне право світової інформаційної цивілізації. Глобальна комп'ютеризація через Інтернет. Принципи міжнародного інформаційного права. Юридична когнітологія. Правова кібернетика. Правова інформатика. Міжнародне співробітництво у сфері інформаційних відносин. Міжнародні договори в сфері інформаційних правовідносин.

Законодавчі акти, що визначають участь України у міжнародних інформаційних відносинах: «Про ратифікацію Статуту і Конвенції Міжнародного союзу електрозв'язку» (від 15 липня 1994 р.); «Про ратифікацію Угоди про співробітництво в галузі охорони авторського права і суміжних прав» (від 27 січня 1995 р.); «Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акта від 24 липня 1971 р., зміненого 2 жовтня 1979 р.)» (від 31 травня 1995 р.). Спеціальні нормативні акти, які є міжнародними стандартами суспільних інформаційних відносин: Конвенція № 108 Ради Європи «Про захист фізичних осіб при автоматизованій обробці даних» (від 28 січня 1981 р.); Директива 95/46/ЄС «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і вільного обігу цих даних» (від 24 жовтня 1995 р.); Директива 97/66/ЄС «Про обробку персональних даних і захист приватності у телекомунікаційному секторі та рекомендації щодо захисту даних в інформаційних супермагістралях».

Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації. Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах». Установлення взаємозв'язків з автоматизованими системами інших держав з метою обробки, обміну, продажу, купівлі відкритої інформації. Закон України «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом США про захист технологій, пов'язаних із запуском Україною ліцензованих США комерційних космічних апаратів» (від 4 грудня 1998 р.). Розвиток транскордонних економічних відносин. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) та Світова організація торгівлі (СОТ) (Угода ТРІПС).

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Становлення та розвиток інформаційного суспільства	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
2.	Поняття інформаційного права України	10	2	1	-	-	6	10	1	-	-	-	9
3.	Правове регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі	10	2	1	-	-	6	11	1	-	-	-	10
4.	Інформаційна діяльність: поняття та види. Державна інформаційна політика	10	2	4	-	-	6	9	2	2	-	-	5
5.	Інформаційна культура як об'єкт інформаційного права	10	2	2	-	-	6	9	-	-	-	-	9
6.	Правове регулювання електронної комерції	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
7.	Інформаційна безпека як об'єкт інформаційного права	10	2	2	-	-	6	11	2	2	-	-	7
8.	Юридична відповідальність за інформаційні правопорушення	10	2	2	-	-	6	13	2	-	-	-	11
9.	Правове регулювання інформаційних відносин в сфері міжнародного права	10	2	2	-	-	6	11	2	2	-	-	7
	Усього годин:	90	18	18	-	-	54	90	10	6	-	-	74

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Студенти виконують індивідуальні завдання у формі творчого завдання.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;
- розв'язування творчих завдань, проведення аналітичних досліджень, складання графічних схем, таблиць, діаграм, тощо.

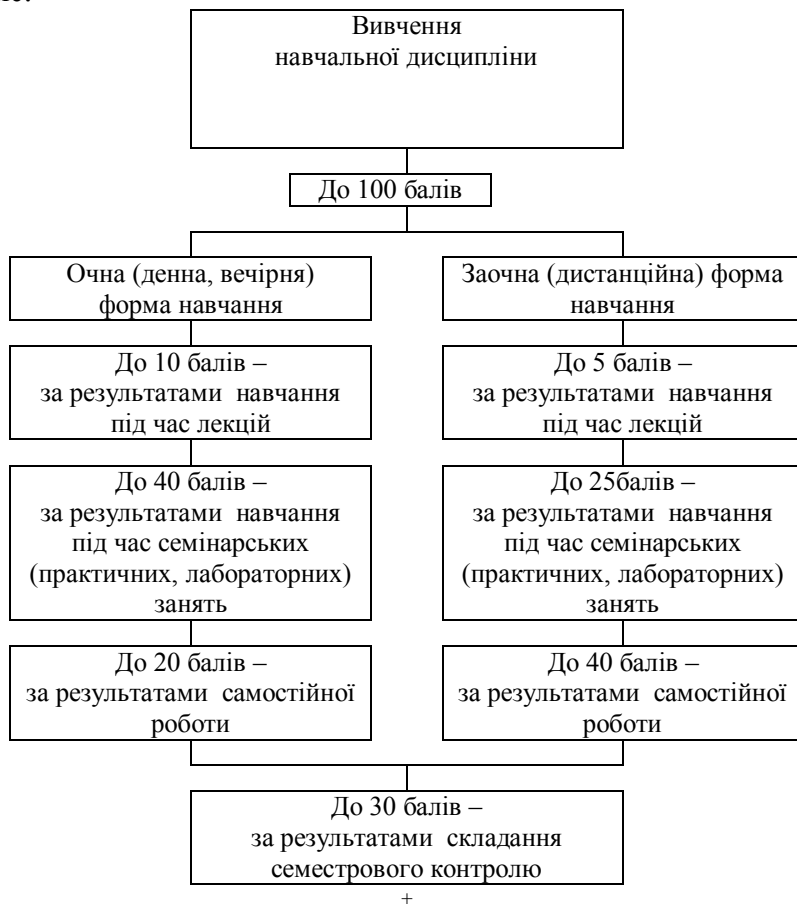
Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції, експрес-опитування на лекціях;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового тестування.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування студентам балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

6.2. Обсяг балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час лекцій з навчальної дисципліни, визначається у пропорційному співвідношенні до кількості відвіданих лекцій. Загальна кількість балів визначається за формулою:

$$\sum_{л} = \text{Фл} / \text{Пл} \times \text{Мах},$$

де: $\sum_{л}$ – загальна сума балів;

Фл – кількість фактично відвіданих лекцій;

Пл – планова кількість лекцій, визначена робочою програмою;

Мах – максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за роботу на лекціях.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 9 лекційних занять за денною формою навчання, 5 – за заочною формою навчання.

6.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 9 семінарських занять за денною формою навчання, 1 – за заочною формою навчання.

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Денна	9	1,1	2,2	3,3	4,4	5,6	6,7	7,8	8,9	10
2.	Заочна	5	1,0	2,0	3,0	4,0	5,0				

Обсяг балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час семінарських (практичних, лабораторних) занять з навчальної дисципліни, визначається за формулою:

$$\sum_{с} = (\text{Б1} + \text{Б2} + \dots + \text{Бn}) / n \times \text{К},$$

де: $\sum_{с}$ – загальна сума балів;

Б – кількість балів, отриманих на одному занятті;

n – кількість семінарських (практичних, лабораторних) занять, визначених робочою програмою;

К – коефіцієнт, який, як правило, дорівнює 9.

Коефіцієнт К може бути іншим з урахуванням специфіки навчальної дисципліни.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному здобувачеві вищої освіти до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Бали заносяться до документів обліку успішності здобувачів вищої освіти науково-педагогічним працівником, який провів заняття, одразу після його завершення.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п. 4.3. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (в редакції, затвердженій рішенням вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року, протокол № 1).

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4844>
2. Арістова І. В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти : [монографія]. Харківський університет внутрішніх справ, 2000. 368с. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/523319/mod_resource/content/1
3. Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. К. : Видавничий дім «СофтПрес», 2005. 315 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi->

- bin/irbis_nbuvcgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EU%3D%D0%A5849%28%D0%A3%D0%9A%D0%A0%29%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=GOD&S21SRD=UP&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20
4. Брижко В. М. Основи систематизації інформаційного законодавства: теоретичні та практичні засади : [монографія]. К. : ТОВ «Пан Тот», 2012. 304 с. URL: <https://ippi.org.ua/osnovi-sistematizatsii-informatsiinogo-zakonodavstva-teoretichni-ta-pravovi-zasadi>
  5. Виноградова Г. В. Інформаційне право України: Навч. посіб. К. : МАУП, 2006. 144 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p09_23.pdf
  6. Грицай І.О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни Інформаційне право. Дніпро 2016. URL: <https://dduvs.edu.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/1110/18.1.pdf>
  7. Гуцу С. Ф. Правові основи інформаційної діяльності : [навч. посібник]. Харків : Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2009. 48 с. URL: <https://dspace.library.khai.edu/xmlui/bitstream/handle/123456789/6747/GutzPravovi.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
  8. Дзьобань О. П. Філософія інформаційного права: світоглядні й загальнотеоретичні засади : [монографія]. Харків : Майдан, 2013. 360 с. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/14078>
  9. Жилияєв І. Б. Інформаційне право України: теорія і практика : [монографія]. К. : Парламентське вид-во, 2009. 104 с. URL: <https://ippi.org.ua/informatsiine-pravo-osnovi-teorii-i-praktiki>
  10. Калюжний Р. А. Теоретико-методологічні засади інформаційного права України: реалізація права на інформацію : [монографія]. К. : МП Леся, 2013. 236 с. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/26641>
  11. Коваленко Л.П. Інформаційне право. Запоріжжя. Видавничий дім "Гельветика". 2022. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2012_119_19
  12. Коломоєць Т. О. Адаптація інформаційного законодавства України до вимог ЄС як складова сучасного вітчизняного правотворчого процесу : [монографія]. Дніпропетровськ : НГУ, 2013. 164 с. URL: <file:///C:/Users/ADM/Downloads/CD275.pdf>
  13. Кормич Б. А. Інформаційне право. Підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kormych_Borys/Informatsiine_pravo.pdf?PHPSESSID=1mvuq4bjcdf29mk0pctvp4roo4
  14. Ліпкан В. А. Консолідація інформаційного законодавства України : [монографія]. К., 2014. 416 с. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/294/9202/20733-1>
  15. Ліпкан В. А. Систематизація інформаційного законодавства України : [монографія]. К., 2012. 304 с. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/295/9204/20737-1>
  16. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційне право: навчальний посібник. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 136 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/30656/3/A_Nashynets_Naumova_IP_FPMV.pdf
  17. Пасмор Ю. В. Напрями консолідації в інформаційному забезпеченні правової науки України : соціально-комунікаційний аспект : [монографія]. Х. : Юрайт, 2013. 272 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2653/3/Pasmor_2013.pdf
  18. Синеокий О. В. Високотехнологічне інформаційне право : [навч. посібник]. Харків : Право, 2010. 360 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2011/Posib_Sineokiy_2010.pdf
  19. Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Гриценко В.В. та ін.; Основи інформаційного права

України. / За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника., Навч. посіб. К.: Знання, 2004. 274 с. URL: <https://buklib.net/books/22031/>

20. Цимбалюк В. С. Інформаційне право: концептуальні положення до кодифікації інформаційного законодавства : [монографія] / В. С. Цимбалюк. К. : Освіта України, 2011. 426 с. URL: <https://ippi.org.ua/informatsiine-pravo-kontseptualni-polozhennya-do-kodifikatsii-informatsiinogo-zakonodavstva>
21. Уткіна М. С. Інформаційне право (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2022. 221 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/89688/1/Utkina.pdf;jsessionid=E222CADCCE2D6BE156ABD30CCA11BD65>
22. Юридична відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері : навч. посіб. К. : Нац. акад. СБУ, 2015. 172 с. URL: <https://ippi.org.ua/yuridichna-vidpovidalnist-za-pravoporushennya-v-informatsiinii-sferi-ta-osnovi-informatsiinoi-delikt>

7.2. Допоміжні джерела

23. Арістова І. В. Наука «Інформаційне право» на новому етапі розвитку інформаційного суспільства. *Правова інформатика*. 2011. № 1 (29). С.3-11. URL: <https://ippi.org.ua/aristova-iv-nauka-%E2%80%9Cinformatsiine-pravo%E2%80%9D-na-novomu-etapi-rozvitku-informatsiinogo-suspilstva>
24. Баранов О. А. Методи інформаційного права. *Правова інформатика*. 2007. № 4 (11). С. 8-12. URL: <https://ippi.org.ua/sites/default/files/07bomip.pdf>
25. Баранов О. А. Об'єкт правовідносин в інформаційному праві. *Інформація і право*. 2013. № 3 (9). С.58-64. URL: <https://www.ippi.org.ua/baranov-oa-ob%E2%80%99%D1%94kt-pravovidnosin-v-informatsiinomu-pravi>
26. Баранов О. Інститути інформаційного права. *Правова інформатика*. 2006. № 3 (11). С. 40-46. URL: <https://ippi.org.ua/sites/default/files/06kv dip.pdf>
27. Богачов С. В. Інформаційна культура через засоби правової освіти. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2011. № 2 (5). С. 77–82. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/informaciyna_kultura.pdf
28. Брижко В. М. Роль інформаційного права у розвитку правової системи України. *Інформаційна безпека людини, суспільства, держави*. 2011. № 1 (5). С. 13–19. URL: <https://www.ippi.org.ua/brizhko-vm-teoriya-i-praktika-informatsiinogo-prava-metodologiya-kodifikatsii-informatsiinogo-zakono>
29. Виявлення та розслідування злочинів, що вчиняються з використанням комп'ютерних технологій. К. : НАВСУ, 2000. 64с. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/1099287/mod_resource/content/1/%D0%9D%D0%9C%D0%9F%20%D0%A1%D0%BF%D0%B5%D1%86%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BA%D1%96%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%B7%D0%BB%D0%BE%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%B8.pdf
30. Данильян О. Г. Інформаційне суспільство: морально-етичний дискурс. *Інформація і право*. 2014. № 1 (10). С. 16-25. URL: <https://ippi.org.ua/danilyan-og-dzoban-op-informatsiine-suspilstvo-moralno-etichnii-diskurs>
31. Данько Ю. А. Теорії інформаційного суспільства в сучасному науковому дискурсі. *Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки*. 2013. № 1. С. 76-84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cuc_2013_1_10
32. Селезньова О. М. Специфіка природи інформаційного права в контексті галузевої приналежності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія:

- Право. 2014. Вип. 26. С.178-181.URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2014_26_46
33. Фурашев В. М. Законодавче забезпечення інформаційної безпеки України. *Інформація і право*. 2014. № 1 (10). С. 59-67.URL:<https://www.ippi.org.ua/furashev-vm-zakonodavche-zabezpechennya-informatsiinoi-bezpeki-ukraini>

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. http://www.rada.gov.ua	- Веб-портал Верховної Ради України
2. http://www.president.gov.ua	- Веб-портал Адміністрації Президента України
3. http://www.kmu.gov.ua	- Веб-портал Кабінету Міністрів України
4. http://mon.gov.ua	- Веб-сайт Міністерства освіти і науки України
5. https://mip.gov.ua	- Веб-сайт Міністерства інформаційної політики України
6. http://www.ukrstat.gov.ua	- Веб-сайт Державної служби статистики України
7. http://www.archives.gov.ua	- Веб-портал Державної архівної служби України
8. http://www.dsszzi.gov.ua	- Веб-портал Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України
9. https://www.e.gov.ua/ua	- Веб-портал Державного агентства з питань електронного урядування України
10. http://nbuv.gov.ua/	- Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
11. http://gntb.gov.ua/ua/	- Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України
12. http://www.ounb.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
13. http://www.adm.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації
14. http://km-oblrada.gov.ua/	- Веб-сайт Хмельницької обласної ради
15. http://www.khmelnysky.com/	- Веб-сайт Хмельницької міської ради
16. http://www.univer.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницького університету управління та права